

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Be-reshit

Shelomoh ben Yitshaḳ

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

רפס וניחה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10050

ספר החינוך

יבואו בזהר"י מצות • לנפשות צמאות מרות •
 עתה מחדש מסודרות ובנויות • על פי סדר וסדר
 הפרשיות • כפי אשר הם בתורה כתובות • שלא
 להקדים המאוחר רק במקומם המה מצויות •
 הנמצאות כתלפיות • ושרשיה ודיניה •
 בפוסקים נודע רשומיה • חובר מימי קדם
 מאיש לוי מברצלוני אשר שמו נודע
 בשם הרא"ה : ונוסף לזה הגהות על ספר
 החינוך • מאירין ומוהירין • מהרב המופלא
 שבסנהדרין • יהיצב לפני מלכים • התנא
 כמהר"רי רוזאניס ז"ל • בעל המהבר משנה
 למלך • ופרשת דרכים • והגהות רבות מהמרקדק
 התורני כה"ר מנחם בן' שלמה הלוי זצ"ל :
 הובא לבית הדפוס ע"י התורני הקצין מהו' פנחס אלי'
 כוונתו רר חיים כ"ץ נאמן הקהל דק"ק ווילנא • וכע התורני
 הקצין מהו' שמואל כ"ץ :
 כסתי מצות ה' ברה מאירת עינים לפ"ק

הקדמה לספר החינוך

אגרת המחבר

אולי

יחשוב ויעיין בספר זה שהמחבר קצק כל דבריו ביגיעו
 טוב עיניו מדברי התלמידים והאמוראים . ואלו כן היה
 יתחייב להיות המחבר כקיי בכל פנות גפריתו בכלית ירושלמית
 וספרו וספרו ותוספתו . לכן הוא הודיע עמו ותקמת מה לו .
 ראוי לפרסם האות לכל השומע קולו . ואל יעשה תלפזת השם
 תגויה בקשת רמיה כדריה וערמה . כמתהדר בילדו נכרים .
 כזלש מודיין כשלי הגבורים . וכשאל אנשים מתעטר ככתרו
 הגולמים . והנה הוא קורא ומקומו מודיע ומעיד עדות נאמנה לכל
 קורא בו שרוב דברי הספר נלקטים מוספרי עמודי הארץ המפורסמים
 במעלה וחכמה בכל הגוים הרב רבי יצחק אלפסי . והרב רבי משה בר
 עיינות לטובה וזכורים . להם תושבט הסבורה יהודי הגדולה במחור
 זה . ואל החוט המושלש בחכמה בתבונה ובדעת הרב רבי משה בר
 כחמן ו"ל הוא חכר ספר כבוד יחד בה שמון הנות . לבר כנה וכונה
 סבורים יקרים . אלה הגבורים אשר מושלש להם עמל הגבורים .
 דברי חכמים לברכה זכרים . ללבו בונים אדירים והעלו מדברי הגמרא
 פנינים כרם . ויום טואמו אל בית מקדשם ואל מדר הרחמים .
 מאמרו שם סאר מים חיים . גמול וסדרים . גלוסקאות וכלי מילת
 לפניהם יערוכים . אחרתי כונה אתרעה לבוא לשמש למני הגבורים .
 נכר בוירו למו הם כל הדברים . הלא סדר תר"ג מנות על דרך
 הסדרים . אולי יתעוררו יותר בהן מתוך כך הפגרים . ישמרו לם
 בהם שבטות וכחמים . ומשובתה שנתגב החכום הערים . לאור
 באור החיים . איש אל רבנו הילדים רכים . ישאלו מנות שבת זו
 כמה . ומלאה הארץ דעת ומנוחה . והנה פירוש כל אחת כגון
 לפניהם . ומכלי יגיעה ומלאו דברי חסן בסמיניהם . ודע קדש
 יתברכו מאל הם וכניהם וכל אשר להם . בכל מקומות מושבותיהם .

ואני ככלל הכרכה עשה . ומשכיע אני בשם המיוחד לכל מעתיקי
 שיכתוב אגרת זו בראשו . והחיים והשלום יהיו אתו . למען יתנו
 הכל יהודים ויהודים . ליוולד ולהורתו . והמתקן בו כל שגיאה
 אחר העיני המכוון מאל שרי תהיה שליוה משכורתו .
 ושום על ישראל חסן .
יש מנות המוגנות בזמן הזה הם כין כולם ג' מנות ששים ותשעה .
 ויש מאלו המוגנות שלא יתחייב בהן האדם כי אם כסבה
 ופעמים שלא תבא הסבה לו לאדם בכל ימיו וכמאל שלא יעשה אותה
 לגולם כגון מנות תבנית שר שביר ביומו שיש מוכני אדם שלא ישכר
 שביר בימיו וכל כיוצא בה . וכן מן האלויין יש קלות מיהן שלא יתחייב
 על יכף האדם כי אם מרצונו ועל ידי סבת תעשיו וכמה מעט מזה
 המעשה לא יביא עליו חטא ולא יספר אליו דבר כגון מוניה שם רע
 שלא יגרש אשתו לגולם שהוא הגורם על עמו להתחייב כאלו הזה כי
 הוא הוניה שם רע וכן לאו דלת תאחר כנדרים הוא ג' גורם אותה
 ליו שידל לנדור לא יביא בו חטא וכן כל כיוצא בזה והם כין כולם
 תשעה ותשעים מהן שמהם ושכמים עשה ואחד ועשרים לא תעשה .
 אבל אותם מנות שחייב בהם כל אדם מן ישראל מכלי שיתחדש בו
 סבה בעולם הם כין כולם מנאמים ושכמים ומינים אתי יעשה ולבי
 ע"י . מהם שמונה וארבעים עשה ושנים עשרים ומנאמים לארץ
 ותנאם כל אחת בסדר שלה בתוך הספר והמיוסל אלו לעשות אתו
 ככל יתיר רק במונים ודועים והשנה או מן היום חוק מושגה מנות מהן
 שחייבן מעידו לא יספק תעלה האדם אפי' רגע בכל ימיו . ואלו הם .
 א' להחמין כסם . ב' שלא להחמין לוולתו . ג' ליחדו . ד' לאהבם
 אותו . ה' ליראה אותו . ו' שלא לתור אחר מושגת הלכו רחמיית
 העינים . סימנס שש ערי מקלט תהייה לכס :

הקדמת הרב המחבר ספר החינוך

האמת

הכבוד בחין האנושי הוא מה שהסכימה עליו דעת רוב
 בני אדם שבעולם . וכבר הסכימה דעת כולם להחמין
 עדות אנשים . וכרכות המעידים על הדבר שיעידו עליו חיות אמות
 הענין יותר כענין שומעיו וכחיות המעידים מועטים ופול קצת ספק
 בדבר לפקחים . והענין הזה נתחוק כל כך אל בני אדם עד שקבעו
 בנימוסיהם כל אומה ואומה להמית איש אחד על פי שנים עדים או
 שלשה . ואם מן השלשה הכי נכבד גם תורת משה השלימה מנות כן .
 כנה שנתפריס להם שאירע ביניהם או ביומי אבותיהם או ביומי אבות
 אבותיהם ואין ספק כי בהיות אבות המעידים רבי' ואותם שאירע ביניהם'
 המעשה וראו אותו כענין הרביסית חוק הדבר כלל הכנים השומעים .
 על כן כשרעה האלהים לתת תורה לעמו ישראל כתנה להם לעיני שש
 מנות אלף אנשים גדולים מלבד טף ונשים רבים להיות כולם עדים
 באנשים על הדברים . גם למען תהיה יעדות יותר חזק ונאמן וכו'
 כולם למעלת הכוונה לפי שאין כמה שידוע עגד הכוונה מופל ספק
 בעולם . וזהו שאמר השם למשה ובעבורי שמע העם כדברי עמך וגם
 כך יאמינו לעולם . כלומר הם וכניהם לעולם יאמינו כך וככונותך
 כי אי יודעו ידעו נאמנה כי ידבר אלהים את האדם ותי' ושכל כונותך
 אחת . ולולי שזכו לכוונה בכל האומות שעה משה לעיני פרעה
 ולעניניהם היה בעל דין לחלוק ולומר מי יודע איש עשה הכל בתחולת
 חכמת השדים או בכח שונות הקלטים ואע"פ שחכמי מנרים וכל

חרטומיה שהיו בקיאים בחכמת השדים והבישוף יותר מכל שאר
 העולם הדור בעל כרחם למשה ואמרזו לפרעה כי בכח השם עשה כענין
 שכתוב אנכע אלהים היא אפי' שכרונה להתעקש יאמר בירתון
 חכמתו מהם עשה והודו לו . אבל אחריו הכוונה לא נשאר להם שום
 דבר פקוק בעיניו וידעו כבירורי כל המעשים כעשו כמנוח חזון
 העולם ויזירו הגיע אליהם הכל . והם שראו כעניניהם וידעו הדבר
 ודיעה חזותית שאין לבני אדם חזות חזק יותר מזה . העידו לבניהם
 אשר ילדו אחר כן כי כל דברי התורה אשר קבלו על יד משה מכרשית
 עד לעיני כל ישראל אחת וכבוד בלי שום ספק בעולם וכניהם העידו
 לבניהם גם כן וכניהם לבניהם עדינו . כמאלת תורתנו כידוע תורת
 אחת מפי שש מנות אלף עדים כאמנים הוא חשבון הכולל כל דעות
 בני אדם מלבד טף ונשים .
ועתה אם ישעין ועלנו מוסית אשר לכבו פונה מעם ה' ויאמר מה
 לך איש יהודי וקבלתך ומה לך לשאול אביך וחקך חקור
 ודרוש בדעת הטוב והעמיק סבורתך פקח עיניך וראה מה בעולמך
 תנועת הגלגל וארכע היסודות שבאדמה מהם תראה ותבין תעלה וקמות
 חכמה ובשכלך חקור ותלמוד האחד איך יחד . כסוב אלו כי מכל
 חקירתנו לא מוכל להשיג לעולם הדבר אלהים כלום כי גם כעניני
 העולם השפל לא יכלו כל חכמי הטבע לבוא עד תכליתם כי מיו יגלה
 בחכמת המתקד סגולת העשבים והפירות . וסגולת חכמים טובות
 ויקרות וקבת תנועת הברזל כאלן תחתיות . כי שם עמודות מתמיהים
 כל

לל חכמי
 נכדויות ודו
 גבסיהו וכו'
 זורק אליו
 כעמיקו
 ידבר אלהי
 דבריהם ה
 והושל בזה
 אחד לפי ש
 שנים וכל
 מוסק אל
 רחיים לה
 מהם כפי
 כדבר החס
 לא יעשה
 מפי רבוי
 מוד שכל
 אל תכלית
 התורה ה
 ואם
 בני אדם
 ויהיה תוס
 בני אדם
 מדרכיהם
 למו יש לה
 ולענין
 כידועת
 במחשבה
 כל מעשי
 דבר שיהי
 יתרון חס
 המלכיים
 בדרך כר
 כיוצא בהם
 להודיע
 גמורים
 עכ"פ
 יולדו וכו'
 שנתן לו
 כדמו וכו'
 בענין ח
 דבריו

לא חכמי השבע וכל אשתי תבנות . אף כי נאמר להבין מהם חכמות נכבדות ודעת אלהים נמצא . חליה לנו חליה לכו אחרי הוולך בגבתינו ולהרים יד ולחשוב מחשבות מזה של מעלה ומוחשבותינו ואין גורף אלינו . כי הנה חבתינו ו"ל הנה סדרו שלחן לפנינו : הם העמיקו שאלה . וכמו אל תכלית הדיעה החמיתית והשיגו לדעת כי ודבר אלהים את האדם נחי . ומה לנו אחרי זאת לחקור ולחטט אחר דבריהם האמת אמת . רק לשמות כנעם את דבריהם ככתבם וכלשונם . והנמשל בזה מי שהעידו לו אלפי אלפים אשמים שלם לשמות מומיו נחל אחד לפי שראו אותם מומיתים שותיו וניסו על דבר זה אלף פעמים שונים ובאשים מוחלקים בארצות . ואמר אליו חכם אחד רופא מוסק אל תאמן לכלל כי אני מודיעך מזה החכמה שאין אותם המים ראויים להמית לפי שהן זכים וקלים והעפר שעוברים עליו טוב שהם והם כנפשך שבעך . הטוב לזה להניח עדות הכל המפורסם ולעשות כדבר החכם . באמת לא טוב הדבר ואיש משיב לא ישמע אליו וכדבריו לא יעשה . הוא הדבר אשר הקדמוני כי אמתת ענייני העולם נודעת מפי רבוי בני אדם המועדים על אותו אמת ויותר מהמכריחים דברים לא מזה שכלם וחקירתם כי בהיות האדם חסר השלמות אין שכלו משיג אל תכלית הדברים . ועל כן הדרך הנכחה לאדם לעשות ככל דברי התורה המוקבלת מן העדים הנאמנים אשר נתן אדון החכמה לבני אדם ובה ככלל כל דעת יקר וכל חכמה מפורחת :

ואם ישאל עוד אחר שאמרת כי עיקר הכל והחלק הנבחר הם הם ישראל . איך הדבר שהם קובלי הגלות והצרות מעולם . התשובה ידוע הדבר ומפורסם בין בני העולם כי אדון הכל ברא ב' עולמות עולם הגופות ועולם הנשמות . ועולם הגופות כאפס ותוהו נחשב כנגד עולם הנשמות שזה כלל עובר זה קיים לעד . ועל כן בהיות הנפש עיקר האדם והדבר הקיים שבו ושאר לעדי עד והגוף כלי לנפש ומשמע אליה ומן מועט ואח"כ כנפסד ואלח . הנחיל הש"י לעמו עולם הנשמות שהוא עולם נכחי ולתענוג שבו אין שיעור :

ואם ישאל השואל עוד ולמה לא נתן האל לעמו אשר בחר שני מנות תענוג עולם הגופות ועולם הנשמות . התשובה כי ידוע לכל בעל שכל שאי אפשר לבעל חומר בעולם מבלי שיחטט ומומדות האל ב"ה הקבועות עדי עד היא מדת הדין והיא תחייב כל בעל שכל ללכת בדרך השכל ובנשואו להתחייב למלך . ואחר שחייבה מדת הדין לפטור בלא כלום א"א שכבר יצא חייב ממת מדת הדין . ועל כן מוסדי השם עלינו שם חלקנו לזרף החטט מומנו בעולם הזה הנפסד להיות נפשותינו נקיות וקיימות . ליעולם הנשמות שיפה שם שעה אחת מכל חיי הע"ה . ואולם יש להאמין שגיע זמן שכונה לשני המנות והם ימות המשיח . והטעם כי אין בימים ההם לא נהיה צריכים לצירוף הגופים כלל כי יביטל מומנו יצר הרע כדכתיב והסירתי את לב האבן וגו' . ואם גם בעת ההיא מיעט סיג החטט ישאר יסול החיוב על ראש השעיר כאשר בתחלה . וזהו שכתב בתורה אם בחוקתי תלכו אחיל אתכם טוב העולם הזה כלומר אם תהיו שלימים ולא תהיו צריכים לצירוף הגוף תזכו אף לעובת העולם הזה . והוא שכתב באברהם איכיו ע"ה שברכנו השם בכל אף בטובת העולם הזה בצערן של ישראל בגלות יותר מכל האומות כי הכל לטובתם ולכבודם . ואתה השואל תן עיניך ולךך על זה כי דבר גדול הוא לא יבינו אותו כל רשעים והמשכילים יבינו כי הרבה מן היהודים עניים ברוב הצרות הגדולות אשר תקפוס בגלות והם לא ידעו ולא הבינו את טוב עולם הנשמות כמעט נטיו רגליהם ברוב הדאגות ולבם לא נכון עמוס ברוב רעיונות . השם בחסדיו יעביר מלבנו מוחשבות און וישפיע עלינו שכל טוב ודעות נכונות להשלים חפנו אמן כן יעשה :

ואם ישאל עוד אחר שאמרת שיעקר הכל הוא עולם הנשמות וסוף שכל המזנות בו . למה לא יזכרנו בתורה ויאמר בעשותכם מצותי אכחילכם העולם הבא . התשובה מוכני שעינין העו"ה הידוע ונב"ה לכל בעל שכל וברור קשמו אין כל אומה ולשון שלא יסכימו כי יש לנפשות השארות אחר כלות הגופים . ואין חולק ג"כ לפי טובתה של נפש וחכמתה וכשר פעליה תענוגה יותר . כי מנחב הנפש השכלית ממוצא השכל . וכל שמתקרב יותר אל טבעו ממוקם שחונק מומות ענוג יותר . אלה הדברים אין צריכין חיזוק פראיניות ועדים

לא חכמי השבע וכל אשתי תבנות . אף כי נאמר להבין מהם חכמות נכבדות ודעת אלהים נמצא . חליה לנו חליה לכו אחרי הוולך בגבתינו ולהרים יד ולחשוב מחשבות מזה של מעלה ומוחשבותינו ואין גורף אלינו . כי הנה חבתינו ו"ל הנה סדרו שלחן לפנינו : הם העמיקו שאלה . וכמו אל תכלית הדיעה החמיתית והשיגו לדעת כי ודבר אלהים את האדם נחי . ומה לנו אחרי זאת לחקור ולחטט אחר דבריהם האמת אמת . רק לשמות כנעם את דבריהם ככתבם וכלשונם . והנמשל בזה מי שהעידו לו אלפי אלפים אשמים שלם לשמות מומיו נחל אחד לפי שראו אותם מומיתים שותיו וניסו על דבר זה אלף פעמים שונים ובאשים מוחלקים בארצות . ואמר אליו חכם אחד רופא מוסק אל תאמן לכלל כי אני מודיעך מזה החכמה שאין אותם המים ראויים להמית לפי שהן זכים וקלים והעפר שעוברים עליו טוב שהם והם כנפשך שבעך . הטוב לזה להניח עדות הכל המפורסם ולעשות כדבר החכם . באמת לא טוב הדבר ואיש משיב לא ישמע אליו וכדבריו לא יעשה . הוא הדבר אשר הקדמוני כי אמתת ענייני העולם נודעת מפי רבוי בני אדם המועדים על אותו אמת ויותר מהמכריחים דברים לא מזה שכלם וחקירתם כי בהיות האדם חסר השלמות אין שכלו משיג אל תכלית הדברים . ועל כן הדרך הנכחה לאדם לעשות ככל דברי התורה המוקבלת מן העדים הנאמנים אשר נתן אדון החכמה לבני אדם ובה ככלל כל דעת יקר וכל חכמה מפורחת :

ואם ישאל מזה הענין שנתן השם תורה יקרה כוונתו לבני אדם הלא לשם כרוך הוא הכל ולמעלתו ולכבודו ואין שיעור וכדיעת בני אדם כח מועשי אין תוספת לכבודו . כי לתכלית הכבוד וההוד לא בני אדם משיג בדרכי ויזרו לדעת טעם מועשיו למה . כי נבנה דרכיו מדרכיהם ומוחשבותיו ממוחשבותיהם . ואע"פ שאין טעם הדבר נגלה לנו יש לנו להאמין כי אב החכמות אדון הכל כל אשר עשה לזרף עשה ולענין מחיוב . וזכר מקום אפשר לנו לנמצא בדבר קצת טעם ולומר כי ידועת בני אדם דרכי השם מחוייבת למועלתו ית' שאחר שעלה במוחשבה לפניו לבראו' עולם ראוי להיותו בתכלית השלימות כי שלם כל ונעשיו שלימות וכן הוא האמת כי ב"ה השלימו בכל כי לא חסר מומנו דבר שיאח אדם יכול לומר יעליו למה לא עשה בעולמו כן שידע מומנו יתרון חכמה וכונה . כי הנה ברא בעולמו שלמים נכדלים והם המלאכים . וכן ברא שלמים בגוף קיים והם השמים וכל זכאם . וברא ברא' בריו' גופניות בלי שכל כלל והם הבהמות והעופות ושאר הטיין כיוצא בם . ועוד ברא ברא' בריו' גופניות בשכל והוא מין האדם להודיע כי לא נמנע לפניו כל דבר . שאע"פ שהחומר והשכל הפכים גמורים ערסם יחד בגודל חכמתו ועשה בהם את האדם . ואם כן עכ"פ יתחייב שיהיה אותו שכל המוגרב בחומר והוא האדם יודע ויזרו ויזכירו כדי להשלים המונה בכריאתו . ואם לא היתה התורה שנתן לו ימשך השכל אחר החומר בכל תאוותיו לגמרי ומשגל כבהמות כדמו וככן לא תשלם המלאכה לפי שיהיה גוף האדם וגוף הבהמה אחד בענין אצ"פ שאינו אחד בצורה ונמצא ביצירה חסרון . נמצא לפי דברינו שנתנית התורה להשכיל לבנת בני אדם מחוייבת לתשלום היצירות :

ואם ישאל עוד אחר שהיא תשלום היצירות למה נתנה לעם אחד מועמי העולם ולא לבולם . גם בזה היתה תשובת פשוטה להשיב שאין דעת המוצר משיג כונת וזרו . אבל מ"מ גם לזה אפשר לומר כי קצת טעם לפי מנהגו של עולם הלא ידוע כי בכל דברי העולם השכל פסולת ורובה בו על העיקר . גם בעיקר חלק מומנו נבחר בו מן הכל . כאילו תאמר רוב קרקעות שבעולם אינם עידיית לא מיעוטם . וגם בעידיית חלק מומנו עידי עידיית . וכן הדבר גם בפירות העולם וממיון הבהמות והעופות . וא"כ גם בתין

הקדמת הרב המחבר ספר החינוך

נ

שאינו יודע למוי וזכרון לא ירוש מעשה מרובה וסוד חסמים
אלא שרוב חשקי לטוב קנה המטה ביערת דכס המצות דחקי ליכנס
ביעיר שאין לו תחומין . עם דעתי שהרבה גדולים נכנסו עם
והזכירו פתחין . אך אמרתי מי יתן ותהי מחשכתי כטרדת בזה כל
היונים . ולא תפסל ולא תפגם כמונות עמל ואון ביו רשעים
אשמים . וכחותם עלי יומי אשים אותן . וכל מעייני אשית
כל היום בעבודתך . אעשה לך בלכבי בית נאמן נושכ חיתן .

ויותר מעשי כולן אכילה ושתיה ונשק אשמים ונשים דין מעתה . דלא
כולן צרות וטהרות כל אכן יקרה ויסוכתן . ואם בזה שיכתב
כפירושו פסולת נמלא ליעתים יתברר האוכל מתוכו לשוין . והוא
חוזר לבית הכעלים . והרואה לעבוד אלילי יאכל הכשר ויניח
בשלתן עמוות וקליפין . וראש דברי אבי יוזכיר לזכות עלי כל מה
שאמר רבותינו ל כל פטטיא כיון ופטטיא דאורייתא טבין .
ועוד דרשו ללחוק לב הלמד . ודגלו עלי אהבה . לנלווגו עלי אהבה :

ואלה סדרי השנה שהמצות בהן לפי השכון הרב הגדול גודע לרוב הכמה ומעלה בעמו הרב דבינו משה בר מיימון זצ"ל :

סדר ומנין המצות

כר המצות שנתן האל ברוך הוא לעמו ישראל הכלולות בספר התורה שהן קבועות לדורות בין מצות עשה ולא
העשה הם תר"ג מצות ואלו הם הסדרים שהם כתובות בהם לפי השכון שחישב אותן הרב הגדול
ר' משה בר מיימון זצ"ל ובסדר הזה שאני כותבן זו אחר זו הן כתובות בספר התורה :

רוח המצות

הר"ג מצות שנאמרו למשה דבינו ע"ה בסני כסדר הכתובות בחורה זכפי אשר סדרן
הרב בעל ספר החינוך זצ"ל

פרשת בראשית	יתרו	פרשת זכור
לפרות ולרבות	לידע ולאחזק שיש אלה	לדון במקוי הכור
ךך	שלא יעלה בקמחם וולתו	לדון בדיוי גכ תשלומין או כמיתא
למול את הזכרים	שלא לעשות פסל וכל תמונה	לדון במקוי ההכר
וישלה	שלא להשתחוות לע"ז	לדון במקוי האש
שלא לאכול גיד הנשה	שלא לעבדה במה שדרכה להעבד	לדון בדיוי שומר חנם
בא	שלא לישבע לשוא	לדון בדיוי הטוען ונודה וכוסר
לקדש חדשים	לקדש את יום השבת כדכרית	לדון בדיוי שומר שכר ושוכר
לשחוט קרבן פסח בין הערבים	שלא לעשות בו מלאכה	לדון בדיוי השואל
לאכול חותן כליל חמשה עשר בלי אש	לכבד אביו ואמו	לדון בדיוי המפתה
שלא לאכול חותן לא ומכושל	שלא לרצוח	שלא להחיות מוכשפה
שלא להיתיר מומנו עד בקר	שלא לגנוב כפש מישראל	שלא להונות הגר כדכרית
להשביט החנוך בערב פסח	שלא לכאף עם אשת איש	שלא להונות הגר במתן
לאכול מנה כליל חמשה עשר בניסן	שלא להעיד שקר	שלא לענות אלמנה ויתום
שלא יונא חנוך ברשותו שבעה ימים	שלא למוד דבר של חבירו	להלוות לעמי זל
שלא לאכול תערובת חנוך	שלא לעשות שום דמות או צורת אדם	שלא יתבע חוב מעני שאין לו בזה לפירוש
שלא להאכיל מומנו לתושב ושכיר	אשילו לבוי	שלא יתעסק בין לזה למלוה כדכרית
שלא להזיף מומנו מחקים שכורתו	שלא לכנות מומנה גוית	שלא יקלל הדיונים
שלא לשכור עבד נואנו	שלא לעלות עליו במעלות	לאו דברכת השם
שלא יאכל עדל מומנו	בישפטים	שלא לקלל הנשיא
לקדש כל בכור	לדון בקבין עבד עברי	שלא להקדים תדומה לכבורים
שלא לאכול חנוך צמח	ליעד אמה העבריה	שלא לאכול טרפה
שלא יראה חנוך שבעת ימים	לפדות אותה	שלא לשמוע טענת בעל דין שלא בפני
לספר בימיאת מרים כליל ט"ו	שלא למקור אותה	בעל דינו
לפדות פטר חומר	שלא לגדוע מנה שאר כסות ועונה	שלא יעיד בעל עבירות
לערוץ אש לא כדה	וכן נוכל בת ישראל	שלא לנשות אחרי רבים כמשפט
בישלה	שלא להכות אב או אש	שלא לרמש על הכל בדין
שלא לנאת בשבת חוץ לתחום	להרוג המחוייב בתנן	לפרוק המשא מהנכשל בדרך
	לדון דיני קנסות	שלא להשות ממשט חוטא מפני רשע
	להרוג המחוייב בסוף	שלא לחתוך הדין באומד הדעת
	לדון במקוי בהמה	שלא ליקח שחד
	שלא לאכול טור האקקל	עד להשיט

רוח המצות

יוד שלא לעשות צורות אפילו לגוי
 רטו שלא יאכל מותר
 רטו שלא לבלות פאת שדה
 ריו שלא ילקט עבולים הנופלים בשע' הקציר
 ריח שלא יעולל הכרם
 ריט שלא ילקט פרט הכרם
 רכ להניח פאה בשדה
 רכא לעשות לקט בשדה
 רכב להניח עוללות הכרם
 רכג לעבוב פרט הכרם
 רכד שלא לגנוב זוט ממוון
 רכה שלא לנטור בסקרון
 רכו שלא לישבע לסקר בשבועת טטוי
 רכז שלא לישבע בקשר בכפירת ממוון
 רכח שלא לישוק . רכט שלא לגזול
 רכל שלא יחזר עבר שכיר
 רלא שלא לקבל אפילו חרם שאינו שומע
 רלב שלא יפסיל תם בדבר
 רלג שלא לעזול המשפט
 רלד שלא יהדר גדול בדון
 רלה לשבוט בדרך
 רלו שלא לרגל בחכירו
 רלו שלא למונע מלהניל חכירו
 רלח שלא לשנות לחכירו
 רלט להוכיח החוטא
 רמ שלא להלביץ אפי' פני החוטא
 רמא שלא לנקום . רמב שלא לנטור
 רמו לאהוב כל אדם מישראל
 רמז שלא להרביע בהמת כלאים
 רמח שלא לרנוע ורעים כלאים
 רמו שלא לאכול ערלה
 רמו להיות נטוע רכעי קדש
 רמח שלא יהיה וולל וסוכה קורר ומורה
 רמט שלא לחוש . רכ שלא ליעון
 רנא שלא להקיף פאת ראש
 רנב שלא להשחית פאת זקן
 רנג שלא לכתוב קעקע כשארנו
 רנד לירוח זון המוקדש
 רנה שלא לעשות מעשה אוב
 רנו שלא לעשות מעשה ידעוני
 רנז לכבד התורה ויודעיה וזקן
 רנח שלא לעשות עול במדה ובמשקל
 רנט לנדרק מאוזנים ומשקלות ומדות
 רס לשרוף המחווייב בבית דין
 רסא שלא לקבל אבואם
 רסב שלא ללכת בחקי העכו"ם וכמעשיהם

אמור
 רסג שלא ישחא כהן למת
 רסד להתאבל לקרובים ולהטמא כהן להם
 רסה שלא ישנום כהן טבול יום
 רסו שלא ישא כהן זונה
 רסז שלא ישא כהן חללה

רסח שלא ישא כהן גרושה
 רסט לחלק כבוד לכהן ולקדשו לעבודה
 רע שלא יכנס כהן גדול באהל המת
 רעא שלא ישחא כה"ג אפילו לקרובים
 רעב שיחא כ"ג בתולה בערנותיה
 רעג שלא ישא כ"ג חלונה
 רעד שלא יבעול כ"ג אמונה אפי' בלא נישואין
 רעה שלא יעבוד כהן בעל מוס קבוע
 רעז שלא יעבוד כהן בעל מוס עובר
 רעז שלא יכנס כהן בעל מוס להיכל ולמוכת
 רעח שלא ישמש כהן טמא
 רעט שלא יאכל כהן טמא תרומה
 רפ שלא יאכל זר תרומה
 רפא שלא יאכל תושב כהן ושכירו תרומה
 רפב שלא יאכל ערל תרומה
 רפג שלא יאכל חללה תרומה
 רפד שלא לאכול טבל אפילו כהן
 רפה שלא להקדיש בעל מוס למוכת
 רפו להקריב כל קרבן תמים
 רפז שלא לעשות זוט בקדשים
 רפח שלא לשחוט בעל מוס
 רפט שלא להקטיר חלב בעל מוס
 רפז שלא לזרוק דם בעל מוס
 רנא שלא לסרס זכר
 רנב שלא להקריב בעל מוס אפי' זון הגוים
 רנג להיות כל קרבן כהן ינוים ומעלה
 רנד שלא לשחוט בהמה ובנה ביום אחד
 רנה שלא לעשות דבר שיתלל בו שם שמים
 רנז לקדש שמות כבוד
 רנו לשבוט ביום ראשון של פסח
 רנא שלא לעשות בו מלאכה
 רנט מצות קרבן מוסף כל ז' ימי הפסח
 רש לשבוט ביום שביעי של פסח
 רשא שלא לעשות בו מלאכה
 רשב להקריב קרבן העומר ביום שני של פסח
 רשג שלא לאכול מושבחה חדשה קודם העומר
 רשד שלא לאכול קלי זון חדש עד היום ההוא
 רשה שלא לאכול כרמל זון חדש עד היום
 רשז לטפור כל אחד שבעה שבועות
 רשז להביא שתי הלחם בעצרת
 רשא לשכות ביום עצרת
 רשט שלא לעשות בו מלאכה
 רשו לשכות ביום ראש השנה
 רשא שלא לעשות ובה מלאכה
 רשיב מצות קרבן מוסף ביום ראש השנה
 רשיג להתענות ביום הכפורים
 רשיד שלא לאכול ולשתות בו
 רשז שלא לעשות בו מלאכה
 רשז להקריב קרבן מוסף ביום הכפורים
 רשז לשכות מולאכה ביום הכפורים
 רשיח לשכות ביום ראשון של סוכות
 רשיע שלא לעשות בו מלאכה

שכ להקריב קרבן מוסף של ז' ימי החג
 שכא לשכות זביום שמיני חג עצרת
 שכב שלא לעשות בו מלאכה
 שכג להקריב בו קרבן מוסף
 שכד ליתול לולב בשבעת ימי החג
 שכה לישב בכוכה כל שבעת ימי החג

בהר סיני

שכו שלא לעבוד האדמה בשביעית
 שכו שלא לעשות עבודה גם בחילנות
 שכח שלא לקצור הספיחים בשביעית
 שכט שלא יבצר הנזירים בשביעית
 של לטפור שני היובל ז' שמיטות
 שלא לתקוע בשופר ביום כפור של יובל
 שלב לקדש שנת החמישים
 שלג שלא לעבוד האדמה בשנת היובל
 שלד שלא יקצור ספיחה ביובל
 שלה שלא יבצר נזירה ביובל
 שלו לדון במקח וממכר ככתוב
 שלו שלא להכות חכירו במקח וממכר
 שלה שלא להכות חכירו בדברים
 שלט שלא תמכר הארץ לנמיתות
 שמו להשיב הקרקעות לבעליהם ליובל
 שמו שינאלו בתי ערי חומה עד שנה
 שמב שלא למכור נזרשי הלויים לחלוטין
 שגא חלוץ לעולם
 שגב שלא להלוות ברבית
 שגד שלא לעבוד בעבד עברי כביוון
 שגה שלא לזכור אותו כעבד כנעני
 שגז שלא יעבדו כבדך
 שגז שלא לעבוד בעבד כנעני לעולם
 שגח שלא להניח גר תושב לעבוד בעבד
 עברי כבדך
 שגח שלא להשתחוות על אהן משכית

בהקתי

שגז לדון בערכי אדם כנושפא
 שגא שלא להמיר קדשים
 שגב להיות התמורה קדש
 שגג לדון בערכי בהמה כנושפא
 שגד לדון בערכי בתים
 שגה לדון בערכי שדות
 שגז שלא לשנות הקדשים זקרבן לקרבן
 שגז לדון כזמורים נכסין
 שגח שלא ימכר שדה החרם
 שגט שלא יחל שדה החרם
 שגס להעריש נזעשר בהנה
 שגא שלא ימכר מעשר בהמה

נשיא

שגכ לשלח טמאים זון המקדש
 שגג שלא יכנס טמא למקדש
 שגד לקתוודות על העממות עם הית' שחטא
 שגה עקה לעשות

לוח המצות

מסות

תו' שלא לחלל דבר
תו' לדון בהפרת דברים ככתוב בתורה.

מסעי

תח' לתת ללוים ערים לשבת
תט' שלא להרוג הרוצח עד עמוד בדיון
תי' להגלות רוצח כסוגה
תיא' שלא יורה העד כדון שהעיד עליו כד"ב
תיב' שלא ליקח כופר למתוויב מיתתו
תיג' שלא ליקח כופר ממחוייב גלות.

דברים

תיד' שלא למנות דין שאינו יודע כדיני תורה
תטו' שלא יירא הדיון בדיון

ואתחנן

תטז' שלא להתאווה מוון חבירו
תיז' מנות אחדות השם
תיח' מונוי אהבת השם
תיט' ללמוד תורה וללמד
תכ' לקרות שמו בכל יום
תכא' להניח תפילין על היד
תכב' להניח תפילין על הראש
תכג' לקבוע מוזה כשתחיים
תכד' שלא לנסות כבוד אהת יותר מדלי'
תכה' להחריס כעבה עמומין
תכו' שלא לחון ולרחם על עב"ס
תכז' שלא להתחנן בעב"ס.

עקב

תכח' שלא ליהנות מעב"ס ומושושיה
תכט' שלא ליהנות מתקרבות עב"ס
תל' לברך השם אחר אכילת מזון
תלא' להזהר את הנדושים
תלב' לידוע מהק"כ
תלג' להדבק בידועי התורה
תלד' להשבע בשמו ית' באמת
תלה' לעבוד הש"כ בפלה בכל יום.

ראה

תלו' לאחד ע"ו והעשה כשבילה
תלז' שלא לאחד דבר' שנקרא שמו ית' עליהם.
תלח' שביא כל כדדיו ברצל ראשון
תלט' שלא להקריב קרבן חון לעזרה
תמ' להקריב כל הקרבנות בבית הבחירה
תמא' לפדות קדשים שנפל בהם מוס
תמב' שלא לחפול מעשר שני של דגן חון לירושלים
תמג' שלא לחפול מעשר שני של תירוש חון לירושלים
תמד' שלא לחפול מע"ש של יצהר חון לירושלים.

שקה לעשות לחוטה ככתובה
שכו' שלא יתן שטן על מנחתה
שכז' שלא יתן לכונה על מנחתה
שכח' שלא ישתה הכור יין ושכר
שכט' שלא יאכל עבדים לחים
שע' שלא יאכל עבדים יבשים.
שעא' שלא יאכל חרמנים
שעב' שלא יאכל זנים
שעג' שלא יגלח שערו כל ימי נורו
שעד' שיגדיל שערו כל ימי נורו
שעה' שלא יכנס לאהל המת
שעו' שלא יעזוב כמת
שעז' שיגלח שערו ויביא קרבנותיו כיום מולאת ימי נורו וכשיטחא
שעח' לברך הכהנים את ישראל בכל יום
שעט' לשאת הכהנים הארון על הכתף

בהעלותך

שפ' לשחוט פסח שני כ"ד באייר
שפא' לחפול פסח שני כליל ע"ו באייר
שפב' שלא להותיר ממונו עד בקר
שפג' שלא לשבור עצה ממונו
שפד' לתקוע בחנולרות במוקדש ולהתענות על כל צרה שלא תבא

שלח דף

שפה' להפריש חלה לכהן
שפז' לעשות ציטת על כנפי כסותו
שפח' שלא לתור אחרי מחשבת הלב וראיית עינים

קרח

שפח' לשמור המוקדש סביב
שפז' שלא יתעסקו הכהנים ולוים זה בעבודת זה
שז' שלא יעבוד זה
שא' להשכית שזירת המוקדש
שאב' לפדות כבוד אדם ולתת פדיונו לכהן
שאג' שלא לפדות כבוד בהמה טהורה
שאד' שיעבדו הלוים במוקדש
שאה' להפריש מעשר ראשון ללוים
שאז' להפריש הלוים תרומת מעשר לכהנים

חקת

שאז' מנות שריפת פרה אדומה
שאח' דין טוחאת מות
שאט' דין להוות עי חטאת

פינחס

שא' לדון כדיני נחלות ככתוב
שאב' להקריב שני תמידין בכל יום
שאג' להקריב קרבן מוסף כשבת
שאד' להקריב קרבן מוסף בראש חודש
שאה' להקריב קרבן מוסף בעצרת
שאה' לשמוע קול שופר בראש השנה

תמז' שלא לחפול כבוד תם חון לירושלים
תמו' שלא לחפול קדשי הקדשים חון לעזרה
תמו' שלא לחפול כשר העולה
תמח' שלא לחפול קדשים קלים קודם זריקת דמים
תמוט' שלא יאכל כהן כיורים חון לירושלים
ולא קודם הנחתם בעזרה
תמ' שלא לעזוב הלוי מלידתו לומותו
תמא' לשחוט בהיותו חיה ועוף כראשו
תמב' שלא לחפול אחר חן החי
תמג' להביא קדשים בבית הבחירה
תמד' שלא להסוף על המזות ומירושן
תמה' שלא לגרוע חבל המזות ומירושן
תמו' שלא לשמוע לזותנות כשם ע"ו
תמו' שלא להזות המסית
תמז' שלא לעזוב שאתו על המסית
תמח' שלא להזיל המסית
תמט' שלא ללמד זכות למסית
תמא' שלא למעט חללמד עליו חובה
תמב' שלא להסית לגבול ע"ו
תמג' לדרוש ולחקור העד
תמד' לשרוף עץ הנדחת ולהרוג אנשיה
תמה' שלא להכות עיר הנדחת
תמו' שלא להכות מכל חומות
תמו' שלא להתגודד
תמז' שלא לקרוא שגר ראשו על מת
תמח' שלא לחפול קדשים שהופסקו
תמט' לברוק במימי העוף
תמא' שלא לחפול טרף העוף
תמב' שלא לחפול כלה
תמג' להפריש מעשר שני
תמד' להפריש מעשר עני
תמה' שישחט כל הלויותיו כשביעית
תמו' שלא לחפול חוב שבערה עליו שביעית
תמז' לנגוס את הכבד
תמח' שלא יאמן את לבבו על העמי
תמט' ליתן דקה בחסות ידו
תמא' שלא ימנע מלהלוות קודם שניטה
תמב' שלא לשלוח עבד עברי רוקס
תמג' להניח לו כאלתו לחפשו
תמד' שלא לעבוד נקדשים
תמה' שלא לנגוס הנמר בקדשים
תמז' שלא לחפול חון בערב פסח אחר חלות
תמח' שלא להקריב קרבן פסח בכזות יחיד
תמט' שלא להותיר מקרבן חגיגה עד יום שלישי
תמא' לסיחור כרגלים
תמב' להראות בבית הבחירה כרגלים
תמג' שלא להראות שט כלה קרבן

שופטים

תמא' למנות שופטים וסוטרים
תמב' שלא

תמז' שלא לחפול כבוד תם חון לירושלים
תמו' שלא לחפול קדשי הקדשים חון לעזרה
תמו' שלא לחפול כשר העולה
תמח' שלא לחפול קדשים קלים קודם זריקת דמים
תמוט' שלא יאכל כהן כיורים חון לירושלים
ולא קודם הנחתם בעזרה
תמ' שלא לעזוב הלוי מלידתו לומותו
תמא' לשחוט בהיותו חיה ועוף כראשו
תמב' שלא לחפול אחר חן החי
תמג' להביא קדשים בבית הבחירה
תמד' שלא להסוף על המזות ומירושן
תמה' שלא לגרוע חבל המזות ומירושן
תמו' שלא לשמוע לזותנות כשם ע"ו
תמו' שלא להזות המסית
תמז' שלא לעזוב שאתו על המסית
תמח' שלא להזיל המסית
תמט' שלא ללמד זכות למסית
תמא' שלא למעט חללמד עליו חובה
תמב' שלא להסית לגבול ע"ו
תמג' לדרוש ולחקור העד
תמד' לשרוף עץ הנדחת ולהרוג אנשיה
תמה' שלא להכות עיר הנדחת
תמו' שלא להכות מכל חומות
תמו' שלא להתגודד
תמז' שלא לקרוא שגר ראשו על מת
תמח' שלא לחפול קדשים שהופסקו
תמט' לברוק במימי העוף
תמא' שלא לחפול טרף העוף
תמב' שלא לחפול כלה
תמג' להפריש מעשר שני
תמד' להפריש מעשר עני
תמה' שישחט כל הלויותיו כשביעית
תמו' שלא לחפול חוב שבערה עליו שביעית
תמז' לנגוס את הכבד
תמח' שלא יאמן את לבבו על העמי
תמט' ליתן דקה בחסות ידו
תמא' שלא ימנע מלהלוות קודם שניטה
תמב' שלא לשלוח עבד עברי רוקס
תמג' להניח לו כאלתו לחפשו
תמד' שלא לעבוד נקדשים
תמה' שלא לנגוס הנמר בקדשים
תמז' שלא לחפול חון בערב פסח אחר חלות
תמח' שלא להקריב קרבן פסח בכזות יחיד
תמט' שלא להותיר מקרבן חגיגה עד יום שלישי
תמא' לסיחור כרגלים
תמב' להראות בבית הבחירה כרגלים
תמג' שלא להראות שט כלה קרבן

לוח המצות

ה

תקטט שלא להעלים עיניו ממונה
 תקנן שלא להניח בהמת חבירו כופלת
 תחת משאה
 תקמא לשיעור המאה שנפל עם חבירו
 תקמב שלא תלכש אשה עדי איש
 תקמוג שלא ילכש איש מלבושי אשה
 תקמוד שלא ילקח אדם על בניו
 תקמה לזכות האדם אם לקחה על הכניס
 תקמוז לעשות מעקה לגגו
 תקמוז שלא להניח מעשול
 תקמוז שלא לזרוע כלאים בכרם
 תקמס שלא לאכול כלאי הכרם
 תקנן שלא לעשות מולכה בב' מיני בהמות
 תקנא שלא ללבוש שעטנז
 תקנב ליטא אשה בכתובה וקדושין
 תקנג שמשב אשה מוציא שם רע תחתיו
 תקנד שלא יגרשנה כל ימיו
 תקנה להקול המוחיים בבית דין
 תקנו שלא לנקום האנוש כחמא
 תקנן שיטא האנוש אנוסות
 תקנה שלא יגרשנה כל ימיו
 תקנט שלא ישא סריסות ישראל
 תקס שלא ישא ויזוהר בת ישראל
 תקסא שלא יכוח עמוני ונוחבי בקהל ה'
 תקסב שלא לדרוש שלומם במלחמה
 תקסג שלא להרחיק מדומיו דור שלישי
 מלכה בקהל
 תקסד שלא להרחיק מצרי דור שלישי
 תקסה שלא יכנס טמא להר הבית
 תקסו להתקין מקום להפנות בו
 תקסו להתקין יתד לחפור בו כ"ל
 תקסח שלא להסגיר עבד שכרח אל אדוניו
 תקסט שלא להמות עבד הנזול אליו
 תקע שלא לבעול אשה בלא בתוכה
 וקדושין
 תקעא שלא להקריב אהן אונה ומחיר כלב
 תקעב שלא יתן הלוח רבית לישראל
 תקעג להלות לכרי ברבית
 תקעד שלא לאחד דריו יותר משלשה רגל'
 תקעה לקיים מוצא שפתיו כמו שכר
 תקעז להניח השכר לאכול מהמחומר
 שיעשה בו
 תקעז שלא ליקח הפועל כדו יותר על
 אכילתו
 תקעח שלא יאכל הפועל בשעת מלאכה
 תקעט לגרש בגט
 תקפ שלא יחזיר גרושתו משנשאת
 תקפא שלא יאחזק חביתו כל השנה
 אפילו לגרבי צמר

תקטב שימח החתן עם אשתו שנה אחת'
 תקטג שלא ימשכן בחובו כלים שעושים
 בהם אוכל נפש
 תקמד שלא לתלוש סימני צרעת
 תקמה שלא למשכן בעל חוב כזרוע
 תקמו שלא לזנוע המשכן מבגליו העני
 תקמו להחזיר המשכן לבעליו בעת
 שצריך לו
 תקמח לתת שכר שכיר בזמנו
 תקמט שלא יעיד קרוב זה אלוה
 תקנן שלא להטות משפט גר ויתום
 תקנא שלא למשכן בגד אלמנה
 תקנב שלא יאוכ לקחת השכחה
 להניח לעניים השכחה
 תקנג להלקות לרשע
 תקנה שלא להוסיף להכותו
 תקנו שלא לחסום בהמה בשעת מלאכתה
 תקנז שלא תינשא היבמה לאחר עד שתמלך
 תקנח לייבם אשת אח אמת
 תקנט לחלנה אם לא רצה לייבם
 תר להציל הנרדף בכפשו של רודף
 תרא שלא לחוס על הרודף
 תרב שלא להשקות משקלות ומודות חקרוני
 תרג לזכור מה שיעשה לנו עמלק
 תרד לזכות זרעו מן העולם
 תרה שלא לשכוח מה שיעשה לנו

כי תבא

תרו לקרות על הבכורים ככתוב
 תרו להינדויות וידוי מעשר
 תרח שלא לאכול מעשר שני באיטות
 תרט שלא לאכול בטומאה
 תרי שלא להוציא דמיו אלא באכילה ושתייה
 תריא ללכת ולהדמות בדרכי השם יתברך

וילך

תריב להקביל כל ישראל בחג הסוכות
 תריג לכתוב כל אחד ספר תורה לגזעו

ואלו זו מצות דרבנן

- א לברך על כל מה שנהנה (מן מוכרתי)
- ב המון שהיא דאורייתא)
- ג לישול את הידים
- ד להדליק נר בשבת
- ה לעשות עירוב
- ו לקרוא את ההלל
- ז להדליק נר חנוכה
- ח לקרוא את המגילה

תצב שלא לישע אשה
 תצג שלא להקים מנחה
 תצד שלא להקריב בעל חוס עובר
 תצה לשמוע בכל בית דין בכל זמן
 תצו שלא לסור ונדכריות
 תצז למנות חלק מישראל
 תצח שלא להקים יעליו חלק בכרי
 תצט שלא ירבה הוולך קושים
 תקא שלא לשכון חרץ חזרים
 תקב שלא ירבה החלק כמים
 תקג שלא ירבה הוולך כסף וזהב
 תקד שיכותב החלק ס"ת שני לעצמו
 תקד שלא ינחל שבת לוי חלק ישראל
 תקה שלא יקח שבת לוי חלק בכורה
 תקו לתת זרוע ולחיים וקוצה לבן
 תקו להפריש תרומה גדולה לבן
 תקח לתת לבן תרומה הגו
 תקח שתהינה המשפחות שוות ברגלים
 תקי שלא לחסום
 תקיא שלא לכסף
 תקיב שלא לחבר חבר
 תקיג שלא לשאלו בבעל אוב
 תקיד שלא לשאלו בידעני
 תקטו שלא לדרוש אל הנותנים
 תקטו לשמוע מן הנביא אמת
 תקפו שלא להתנבא בשקר
 תקית שלא להתנבא בשם ע"ז
 תקיט שלא לגור עקריגת נביא השקר
 תקכ להפריש ערי מקלט
 תקכא שלא לחוס על הרומח וחובל
 תקכב שלא להשיג גבול
 תקכג שלא יקום דבר בעדות עד אחד
 תקכד לעשות לגד זומם כאשר זומם
 תקכה לחשוף כין לזולתו
 תקכו שלא ליערץ ולפחד בחלחלה
 תקכז לזכות שלום לגרים גזרים עליהן
 תקכח שלא להחיות נשמה מו' עמוץ
 תקכט שלא להשחית איברי מחבל
 תקל לזרוע את העגלה כנחל
 תקלא שלא לבעוד ולזרוע כחותו קרקע

כי תצא

תקלב לדון יפה תואר ככתוב בתורה
 תקלבג שלא לחזר יפת תואר
 תקלד שלא להעבירה אחר סבעלה
 תקלה לתלות החמויים לתלות
 תקלו שלא להלין התלוי
 תקלז לקבדו בו כיום וכן כלל המתים
 תקלח להשיב אהרבה לישראל

וסבום כל המצות הן כמנין כתר
 זסימניך כתר תורה

ספר החינוך מן ספר בראשית

לכרית כן יזכה האל לתורה ולחוסה ולמעשים טובים (י"ד דוסי' ר"ס
 עד רס"ז) - ונוהגת ככ"ו וככל זמן ואין הנשים חייבות במילת
 צניחן אלא האב או כ"ד במקום שאין להן אב - והעובר על מצוה זו
 ולא תל יענשו חסדניע לכלל עונשין שהיא י"ג שנה ויום אחד חייב כרת
 אכל אין לאב חייב כרת במילת בנו אלא שנוכר על עשה ואין בכל
 התורה מצות עשה שחייבין על ביטולה כרת כי אם זו ושמיטת הפקק:

מן פרשת וירא עד כאן אין בו מצוה :

ג וישלח יעקב יש בה מצוה לא תעשה אחת והיא אזהרת
 גיד הנשה שנאמר על כן ליה יאכלו בני
 ישראל את גיד הנשה והאיל לא יאכלו לא נזכר על דרך ספור
 כלומר חסני שאירע זכר זה כאב נונעשים הנשים מלאכול אותו הגיד
 אלא אזהרת הש"י שלא יאכלוהו - משרשי מצוה זו כדי שתהיה
 דמו לישראל טהע"פ סייעכרו צרות דבות בגלות מיד העמים ומיד בני
 עשו שיבינו בטוחים שלא יאכלו - אלא לעולם יעמוד זרעם ושנעם
 ויבא להם גואל ויגאלם מיד זר - וכזכרם תמיד וענין זה עליו
 המצוה שתהיה לזכרון יעמודו באמתותם וכדקתם לעולם - ורמז
 זה הוא לפי שאלתו מלאך שנלחם עם יעקב אבינו שכתב בלשון שהיה
 שר של עשו רצה לעקרו ליעקב מן העולם הוא זרעו ולא יוכל לו
 זרעו כנגיעת הירך וכן זרע עשו ייער לזרע יעקב ולכסוף תהיה להם
 תשועה מהם - וכמו שזכרנו בלשון שזרחה לו השמש לרפואתו וכונע
 מן הצער כן יזרח לנו השמש של משיח יורשנו מצערינו ויגאלנו
 במהרה בימינו אמן - דיני המצוה זו מהו הגיד האסור והחוט שאנו
 חייבים לחטוא אחריו וכו' וזו בהנהגה ומי נאמן על
 מקורו ויתר פרטיה וכו' אחרים כפ' ז' מחולקין
 (י"ד ס"ה) - ונוהגת ענוה זו בכל
 מקום ובכל זמן בזכרים ובנקבות
 ועובר עליה זאכל גיד אחד
 אפילו הוא פחות מכות און
 שאכל כית מוגד
 הפשה גדול
 לוקה :

וכאן עד סוף ספר בראשית אין בו מצוה :

א בראשית יש בה מצוה עשה אחת והיא מצוה פריה ורביה שנ'
 ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו
 ורבו - משרשי מצוה זו כדי שיהיה העולם מיושב שהם כ"ה
 חמץ ביוסובו כדכתיב לא תהו כראח לטבת יצרה והיא מצוה גדולה
 שבה כחה מתקיימת כל המצוות בעולם כי לבני אדם נתינתו ולא למלאכי
 השרת - דיני המצוה מתי חייב אדם להשקות בה זכמה בניס והיה
 לו ויסטר ונאיוו מצות הוא פסור בעסקו כזו ויתר פרטיה וכו' אחרים
 ציטמות כפ' וכו' ברכות - (אכן העורר מ' א' ו' ח' ס' י' ע' סעיף ג')
 ונוהגת ככ"ה ובכ"ו וחייב אדם להשדל בה משהוא ראוי לה והוא
 הזמן שנתנו חכמים ז"ל ליישא אשה ומוצה זו אינה מוטלת על הנשים
 ובקטלה ביטל עשה ואנשו גדול מאוד שמראה בעצמו שאינו רוצה
 להשלים חמץ הסס ליישב עולמו :

פרשת תולדות נח אין בה מצוה :

ב לך לך יש בה מצוה עשה אחת והיא מצוה מילה שנ'
 ברית אשר השימרו בני ובניכם ובין זרעך
 אחריו המול לכם כל זכר - ובקטלה בסדר אשה כי תזריע דכתיב
 וביום השמיני ימול בשר ערלתו - והרבה מצות כמו כן נכפלו
 במקומות הרבה בתורה והן לצורך כמו שפירשום חכמים ז"ל - וענין
 מצוה זו הוא שחתיבין הערלה המכסה ראש הגויה ופרעיון קדוש רך
 שלחה מצוה כדי שתגלה ראש העטרה שבאחתו אבר כי ידוע למצביעים
 שתלים צורת האדם בהסיר צננו אותה ערלה שהיא תוספת בו -
 משרשי מצוה זו לפי שראש הש"י לקבוע בעם אשר אבדיל להיות
 נקרא על שמו אות קבוע בגומס להבדילם השאר העמים בצורת גופם
 כמו שהיו מובדלים מהם בצורת נפשותם אשר מולאם ומובאם איננו
 שיה ונקבע ההבדל בגולת הרכב לפי שהוא מכה לקיום העין מלבד שיש
 בו תשלום צורת הגוף כמו שאמרנו והעם הנכחד חמץ הש"י להשלים
 תבניתו וזוה להיות ההשלמה על ידי האדם ולא בראו שלם מבתן לרמוז
 אליו כי כאשר תשלים צורת גופו על ידו כן יבדל להשלים צורת נפשו
 פהבשד פנוצותיו - דיני המצוה על מי מוטלת מילת הקטנים וכן
 מילת העבדים יליד בית ומקנת כסף - והחילוק סביניהם וכו' איה
 ענין דוחין כשכילה שבת ויום טוב - ואי זה קטן נושאין מילתו ויתר
 משמנה ימים ויתר פרטיה וכו' אחרים כפ' י"ט משבת ובפרק ד'
 מביבנות - ועם כשבת כתבאר כי הול מברכה בא' יחיו"ה אק"כו על
 המילה ואביהן או כ"ד במקום שאין אב מברכה בא' יחיו"ה אק"כו
 להגניסו ככריתו של אברהם אבינו - והעומדים שם ענין כשם שוכה

נשרם ספר בראשית

